

למעשה ידיך תכסף!

פרשת השבוע פותחת בציווי על הדלקת המנורה: "וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד".

הציווי להאיר את נר התמיד הוא בעצם ציווי לפעול להארת המציאות ותיקון העולם. זהו תפקידם של ישראל, להעלות נר תמיד.

נקודה חשובה שמודגשת בהעלאת הנרות הוא הרצון האלוקי לשותפות האלוקית איתנו, הרצון שאנחנו נאיר, כלשון המדרש:

"...בארבעה דברים נתאוהו הקב"ה למעשה ידיו... מאיר לעולם דכתיב: 'וְהָאֶרֶץ הָאֵיךָ מְכַבְּדוֹ', ואמר לישראל 'וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ' הוּא 'לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ תִּכְסֹּף'.
הקב"ה מאיר את כל העולם, ועדיין הוא רוצה שאנו נעשה ונפעל.

יסוד זה מופיע גם במלחמת עמלק, זו הפעם הראשונה בה נדרש עם ישראל להילחם, בידיים!

לכן יהושע נבחר ולא משה, הנהגת א"י שבה הקב"ה שורה במעשה ידיו.

אך הדברים לא יהיו שלמים אם לא נזכיר את היסוד הנוסף:

וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִנְּשָׂה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל וְכְאִשֶּׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבֹּר עֲמָלֶק.

וחז"ל מבררים שלא ידיו של משה גורמות לניצחון אלא ההבנה שכל העשייה תצליח רק שתהיה מחוברת עם אמונה בה'!

חיבור העשייה האנושית עם הברכה האלוקית הוא האידאל העליון.

זו השותפות הגדולה ביותר והמדרגה העליונה ביותר, ייחוד קוב"ה ושכינתא, שהאדם פועל עם אל.

גם בפורים, אנו נדרשים לפעולות ובחירות. שם שמיים לא מוזכר במגילה כי בביכול אנו פועלים, אנו עושים, וזה הדבר הגדול ביותר.

במגילת אסתר מתגלה כיצד הקב"ה טווה בהסתר את כל החוטים: מרדכי הציל את אחשוורוש והדבר נכתב בספר הזיכרונות, אסתר מגיעה למלכות, והמלך דווקא בגלל שלא הגידה את עמה ומולדתה רוצה להתקרב אליה בכל דרך

ועוד. הכול כבר מוכן ומזומן, ואף על פי כן אנו נדרשים לעשייה ומסירות:

- אסתר חייבת להיכנס אל המלך. ללא כן התהליך האלוקי שכבר נרקם לא יוכל להתקדם.
- התשועה בסוף היא לא נס אלא ניתנת ליהודים האפשרות "לעמוד ולהיקהל על נפשם".

הדימוי שלי לפורים הוא של שרשרת דומינו ארוכה, אבל עד שלא נפיל את הקובייה הראשונה השרשרת לא תיפול.

הגמרא אומרת (יומא כט א): "א"ר אסי, למה נמשלה אסתר לשחר, לומר לך, מה שחר סוף כל הלילה, אף אסתר סוף כל הניסים". ויש לשאול, סוף הניסים זה סוף היום ותחילת הלילה מדוע הגמרא אומרת הפוך? התשובה היא שהניסים הם חושך, הניסים אומרים שהקב"ה לא פועל עימנו, והאור זה סוף הניסים, זה שעם ישראל בידיו מחולל את הניצחונות והגאולות.

יש שמתעקשים להישאר בחושך, יש שלא רוצים שיבוא היום, שחושבים שמלחמה נעשית ע"י לימוד תורה ותפילה, ולא שמים על ליבם, שאנו בעת גאולה ואור ולא בעיתות חושך.

לכאורה המגילה ללא שם שמים, סיפור היסטורי של פוליטיקה, אבל באו חכמינו והורו "קחו את הסיפור הרגיל הזה ואימרו עליו ברכה" שעשה ניסים לאבותינו, בימים ההם בזמן הזה", ולכשתתעורר בכם הפליאה – אילו ניסים? התבוננו שנית, ויותר לעומק, ותגלו את ההשגחה האלוהית הפועלת דרכנו.

רעיון זה מרומז גם בשם המגילה – מגילת אסתר – גילוי ההסתר, חשיפת הרז הטמון גם בחיים הפשוטים והטבעיים, לכאורה. והזוכה לחשוף רז זה יבין גם מדוע גדולה מעלת פורים מיום הכפורים. יום כפור הוא יום אחד בשנה של התנשאות, התעלות ותיקון עצמי. ואילו פורים מלמדנו את השמחה שבגילוי האלוהות בכל יום ובכל רגע גם בחולין וגם בטבע.

גילוי כזה הוא עמוק יותר, מקיף יותר מאשר כל נס, הוא מגלה את האלוהים החי וקיים בחול כבדוש, בטבע כבנס, במעשה ידינו ממש.

כך מובא עניין זה בדברי רבי נתן (ליקוטי הלכות, הלכות תשעה באב ותעניות ד, ב'):

"כי לכאורה קשה – מה קול הרעש הזה, שהפליאו רבותינו זיכרונם לברכה בתוקף הנס של פורים, שהוא גדול מכל הניסים?...הלא בנס של פורים לא היה שום שינוי הטבע כמו שהיה בניסים של יציאת מצרים וקריעת ים-סוף שראו שידוד המערכות ושינוי הטבע...אך ניסים נגלים כאלה שהם שינוי הטבע אינם יכולים להיות כי אם לפי שעה...באותה העת ששימש הנס, אבל אחר כך הקב"ה מנהיג עולמו בחסר ומסתיר את עצמו בתוך הטבע.

...אבל בנס של פורים לא היה שום שינוי הטבע ואף על פי כן ראינו על ידי זה עוצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפילו בעת תוקף ההסתרה מאוד...ועל כן זה הנס של פורים גדול מכל הניסים, כי על ידי זה רואים עוצם השגחתו יתברך תמיד!

פורים זה לגלות שה' תמיד איתנו!

יש לנו מצווה למחות את זכר עמלק, חלק ממחיית עמלק חוץ ממחיית הרשע בעולם, זה למחות את התפיסה שה' לא נמצא איתנו ומשגיח על הכול.

הנצי"ב מקשה: מהי מלחמת ה' בעמלק שעליה כתוב "כי מחה אמחה את זכר עמלק"? אם הכוונה היא להכחדת העם העמלקי, למה קבעו חז"ל מצווה זו לדורות, הרי עם זה כבר איננו קיים! ואם הכוונה שייכחד שמו וזכרו, הרי מסופר עליו בתורה, והתורה קיימת לעולמי עד!

ומסביר שהכוונה היא כי את "תעודת עמלק בעולם" ימחה ה', היינו את שיטתו - "הבטיח הקב"ה כי תגיע שעה שימחה זכר עמלק, היינו **תכלית תעודתו שתהיה הליכות הטבע חופשי בלי השגחה לפי מעשים**".

שיטת עמלק שהקב"ה לא נמצא איתנו ולא שורה שכינה במעשה ידינו, הדבר הזה ימחה!

זוהי פרשת הדלקת הנרות, זוהי מלחמת עמלק וזוהי שמחת הפורים

אז בואו נשמח בחיינו, במעשינו, כי אין שמחה גדולה יותר משותפות עם אל!